

Uredništvo:
Schillerjeva cesta št. 3,
dvorišče, I. nadstropje.

Rokopisi se ne vračajo.

Let izhaja vsak dan razun nedelj in praznikov ob 4. uri popoldne.

Sklep uredništva ob 11. uri popoldne.

Nefrankirani dopisi se ne sprejemajo.

Anonimni dopisi se ne uvažujejo.

NARODNI DNEVNIK

Upravištvo:
Schillerjeva cesta št. 3.
Naročnina znaša za avstro-
ogorske dežele:
celoletno . . . K 25.—
polletno . . . K 12.50
četrtletno . . . K 6.20
mesečno . . . K 2.10
Za Nemčijo:
celoletno . . . K 28.—
za vse druge de-
žele i. Ameriko K 30.—
Naročnina se pošilja vnaprej.
Za oglase (inzerate) se
plačuje od četverstopne
petit vrste po 12 h, za
večkratni natis primeren
popust.
Posamezna šte. stane 10 h.

Štev. 45.

Telefonska številka 65.

Celje, v petek, 25. februarja 1910.

Cekovni račun 48.817.

Leto II.

Spomenica zaradi glagolice

Znano je, da je bivši tržaški škof dr. Nagl izval s svojim pastirskim pismom o rabi slovanskega liturgičnega jezika v Istri silno protigigantacijo in odpor, kateri še do danes ni prenehal. Te dni je izšla v Pulju knjižica z naslovom: »Spomenica sv. očetu papežu Piju X. in prošnja za slovansko bogoslužje v tržaško-koperski in porečko-puljski škofiji.« Knjižica obsega 60 strani v obliki četvorke in je tiskana v hrvaškem ter italjanskem jeziku. Najdemo tam natančni in jedrnat historijat glagolice same ter njene rabe v omenjenih škofijah; spomini in odredbe iz minulih stoletij bodo zanimali osobito zgodovinarje in naše kulturne historike. Spomenica končuje s sledečo prošnjo:

Ako bi se vzdrževala prepoved slovanskega bogoslužja v škofijah tržaško-koperski in porečko-puljski in bi se slovanski liturgični jezik zapostavljal latinskemu, bodisi pri čitanju in petju lista ter evangelija, bodisi pri ostalih delih maše, katere pobožno ljudstvo sliši in spremlja s petjem, bodisi pri blagoslovu, večernicah in drugih cerkvenih obredih, bi se 1.) kršilo pravo, dano od sv. stolice vsem slovanskim narodom, torej tudi Hrvatom in Slovencem v Istri, 2.) vzelo bi se to pravo narodu brez kakršne koli njegove krivde, samo za to, ker se cerkvene oblasti niso brigale za potrebne knjige, semenišča in duhovnike, 3.) oškodovalo bi upliv katoliške cerkve, 4.) zadovoljilo bi samo politične stranke, ki so sovražne Slovanom in njihovu napredku, 5.) vzbudilo in ogorčilo bi do skrajnosti ter celo tiralo iz katoliške cerkve odnosno rimsko-katoliškega obreda baš del onega naroda, katerega je sv. stolica nazvala »antemurale christianitatis« in kateri se še danes čvrsto oprijema kršč. kat. vere.

Sv. oče! Naj se kaj enacega temu dobremu narodu ne učini. Ponudite mu pomoč in rešitev kot Kristusov namestnik in poglavar rimske cerkve. Ne dopustite, da se vzame našemu narodu to, kar mu je ostalo od dedščine njegovih očetov. Odredite s svojo apostolsko vrhovno oblastjo, da se ne uvajajo nobene novotarje, a one, katere so se že uvedle, da se zopet odstranijo. Blagovolite ukazati sledeče: 1.) Da se hrvaškemu in slovenskemu ljudstvu v tržaško-koperski škofiji ne pusti samo edinole poraba slovanskega liturgičnega jezika bodisi že pri čitanju ali petju lista ter evangelija, bodisi pri ostalih delih svete maše, katere pobožno ljudstvo čuje in spremlja s petjem, bodisi pri blagoslovu, večernicah in drugih cerkvenih obredih — temveč da se povsod in povsem vrne temu narodu slovansko bogoslužje kakor se je to sto — in stoletja godilo in kakor si prebivalstvo še danes želi. 2.) Da se vrne hrvaškemu ljudstvu v porečko-puljski škofiji neopravičeno ukinjena raba slovanskega jezika v božji službi, temelječa na pravu, dano narodu in izrabljano sto — in stoletja in katero si lasti narod še dan-

anes. 3.) Da se kmalu ugotovi prošnja po onem, kar je navedeno pod 1. in 2.

To spomenico podpisujejo sedaj hrvatske občine, korporacije in na tisoče posameznikov v Istri ter se bode svoječasno poslala v Rim. Bojimo se, da brez uspeha, kajti sedanji papež se čuti morda bolj — Italjana ko vsi njegovi predniki.

Poljaki o petrograjskih konferencah.

V »Kuryeru litewskem« se izraža znani poljski pristaš novoslovanskega gibanja, Roman Dmowski sledeče: V naši izjavi smo (Poljaki) pravzaprav samo izjavili, da še danes ne moremo reči končne besede glede naše udeležbe na novoslovanskem shodu v Sofiji. To se pravi, da smatramo našo udeležbo v današnjih razmerah za nemogočo. Jaz sam in mislim, da tudi drugi, smo prepričani, da se te razmere ne bodo tako hitro spremenile. To, kar sem sedaj v Petrogradu videl in slišal, kaže, da se tam vedno bolj širi in raste slepi ruski nacionalizem in se mi zdi, da ni mogoč sporazum v poljsko-ruskem sporu niti z malo peščico ljudi. Zaradi tega sem prepričan, da Poljaki ne gredo na novoslovanski shod v Sofijo in to svoje prepričanje sem pretolmačil svojim tovarišem in tudi vseslovanskemu izvrševalnemu odboru. . . . K tej izjavi G. Dmowskega dostavlja »Goniec wilenski«: G. D. sploh ne trdi, da se hočejo Poljaki popolnoma izključiti iz novoslovanskega gibanja, on le pravi, da je to gibanje zašlo na napačni pot vsled začrtanih svojih zmot, katerih pa Poljaki končno niso zakrivali. Spočetka se je pritegnilo preširoke kroge Rusov. Ako hoče novoslovansko gibanje eksistirati in živeti naprej, se mora samo omejiti na one, kateri so načela, izrečena na praškem shodu, odkritosrčno in pošteno sprejeli ter se tudi po njih v vseh rečeh ravnaajo. Na Ruskem bo takih ljudi malo, toliko trdnješa tla in toliko več odkritosrčnih pristašev pa bode našel novoslavizem na Poljskem in Češkem. . . . Potem se ne bode več delalo na sijajnih kongresih temveč se bodo trudili zastopniki vseh slovanskih narodov izdelati v ozko omejenem krogu skupen program vseh slovanskih narodov, katerega bodo v vsaki deželi in državi na enak način in v enaki meri propagirali. Glede rusko-poljske komisije, katere se je izvolila v Petrogradu, misli G. Dmowski, da bode vsaj nekaj prispevala k rešitvi rusko-poljskega vprašanja. Začelo se bode najbrže s šolstvom, pozneje pa pride na vrsto raba poljskega jezika v upravi in pri sodnih. Pred vsem pa si želimo Poljaki, naj bi se razpravljalo o zemstvih na Litevskem in o cholskem vprašanju. Z ruske strani se bode tudi sprožilo galsko vprašanje, da se bodo imeli Poljaki priliko principijelno izraziti. G. Dmowski si je pri tem pridržal besedo, da bi označil razmere in dokazal, da se ne more primerjati kongresovske (rusko Poljsko) z Galicijo (?)

Grof Aehrenthal v Berlinu.

Avstrijski minister za zunanje zadeve grof Aehrenthal se je peljal na obisk v Berlin — a to popolnoma tiho, brez vsakega posebnega vrišča. Sodi se, da je šel berlinskih visokih in najvišjih krogov tolažiti zaradi svojega načetega dogovora z Rusijo, o katerem se je — kakor smo že imeli priliko na tem mestu razpravljati — na Sprevi prav nemilostno sodilo. Morda so ga vodile tudi druge politične potrebe tja gori: doma v Avstriji je začel pihati veter, ki ni prav nič pogodu vse-nemškim inspiratorjem ter svetovalcem gospoda grofa. Ali šel je v Berlin — to se mora reči, ob prav neprilicnem času. Nemčija je sedaj preveč zaposlena z lastnimi domačimi homatijami in težavami kakor da bi mogla preprijazno sprejemati avstrijskega »Bismarka«. Oficijozno objavljajo sicer dolžnostne sprejemne članke — a ti so neobičajno hladni. Vsa čast prijateljstvu in bratstvu — toda gospod Bethmann-Hollweg sedaj nima časa za težave Aehrenthalove, ker mu samemu teče voda v grlo. Po ulicah marširajo grozeče in nič dobrega obetajoče delavski bataljoni — in mnogi poučeni ljudje trdijo, da bode Bethmann s svojo volilno reformo vred prav nečastno zletel iz pruskega deželnega zbora. Je res tudi uganka, kako bi mogel ta mož, katerega celo dobrohotna kritika nazivlje za posebneža, ne poznajočega življenja in sveta ter patrijarhalnega nazadnjaka, dajati novih smeri svetovni politiki, ker sam ne ve kod in kam, posebno sedaj, ko se mu majejo tla pod nogami. Pogovori g. Aehrenthala in Bethmanna bodo torej bolj stvar uljudnosti brez dalekosežnejšega političnega pomena, dasi bi bil zlasti za sever monarhije važen točen govor glede revizije tarifov za prevažanje blaga po nemških rekah. Pa ne samo zaradi tega — tudi zaradi boleznij Viljemove je sedanji obisk v Berlinu nekoliko neprilicen. Viljem, ki bi sicer lahko zastopal drž. kancelarja, zaposlenega s svojimi pruskimi volilnimi težavami, je bolan. Prehladil se je nedavno tega in dobil močen bronhijalni katar. Prehlajenje je sicer že precej minilo, a cesar Viljem je pa zato dobil — hripavost. Pomislite, zgovorni cesar Viljem, ki bi rad dosegel zgodovinski pridevek »zlatousti«, — hripav! Aehrenthal ima res prilično smolo: oficijozno in Viljemovo prehlajenje ga je dohitelo v Berlinu. Pa nekdo ga lahko

LISTEK.

Konovalov.

Ruski spisal Maksim Gorki. — Preložil Fedor Gradišnik. (Dalje.)

»Da, vidiš — vedeti moraš, da me od časa do časa napada melanholija. . . . Melanholija, bratec, da se mi prav nič, prav nič ne hoče več živeti. . . . Kot da sem jaz edini človek na širni božji zemlji, in da razun mene ni nič živega več — tako žalosten postanem. . . . In vse še mi gnjusi tisti čas — vse; jaz sam sem si kakor težko breme, ki ga moram nositi, ne vedoč, kam bi ga odložil. . . . In ko bi v takih trenutkih vsi ljudje pomrli pred mojimi očmi — jaz bi ne črnil niti besedice, niti s prstom bi ne ganil! To je pač bolezen? Ta je tudi kriva, da sem začel pijančevati. . . . Kajti prejšnje čase nisem nikdar popival. Melanholija me je torej obšla isti čas, in rekel sem ji, trgovčevi ženi: milostna gospa, pusti me proč, ne morem več. . . . Kaj je, je dejala, ali si me sit? in smejala se je — tako hudoben smeh, veš. — Ne, sem rekel, ne tebe, samega sebe sem se naveličal — sam sebi sem na potu! — Spočetka me ni razumela, vpila je celo nad mano in me zmerjala. . . . Potem pa je vse razumela. Povesila je glavo na prsa in rekla: No, pojdi torej. . . . in se je jokala. Imela je črne oči in temno polt; tudi lasje so bili temni in kodrasti. — Bila ni trgovskega stanu, ampak uradniškega. . . . Tja. . . . Smilila se mi je; še bolj sem se studil samemu sebi. Zakaj sem se neki udal ženski? Zakaj? — Jaz ne vem! — Dolgočasila se je se-

veda s takim soprogom; kakor vreča je bil! . . . — Dolgo se ni mogla pomiriti, in navadila se je mene. . . .

Tudi jaz sem bil zelo nežen z njo — včasih sem jo vzel v naročje in jo pestoval kakor otroka; ali pa je spala in jaz sem sedel pri nji in jo gledal. Človek izgleda tako dober, kadar spi — tako priprost, diha in se smehlja, in drugzga nič. . . . In če smo bili na letovišču, se je vozila večkrat sama z menoj na izprehod; vozila se je rada hitro. . . . Vstavila se je nekje v gozdu; privezal sem konja, in potem sva se vsedla v zatišju pod hladno senco v svežo trato. Ukazala mi je, naj se vlečem, položila je mojo glavo na svoja kolena ter mi čitala iz kakšne knjige. Poslušal sem in poslušal — in premagal me je včasih spanec. . . . A čitala je tudi dobre povesti, prav dobre. Ene ne bom nikdar pozabil: O nemem Erazmu in njegovem psu. Njega, nemega starca, so ljudje dražili, in ga podili okrog in se norčevali iz njega, in nikdo ga ni ljubil razven njegovega psa. Vsi so ga zaničevali, se mu smejali in ga preklinjali; in če mu je bilo pri srcu tako težko in žalostno, tedaj je zahajal najraje k svojemu psičku. . . . Ah, da. . . . žalostna stvar je bila to! To je bilo namreč še za časa tlake, veš. . . . In graščakinja mu je rekla: Čuj, nemi mož, pojdi in utopi svojega psa — preveč mi tuli, moti me. . . . No, in nemi je šel. . . . Vzel je čoln, posadil psa vanj, se vsedel poleg njega na klop in odri-nil od obrežja. . . . Pri tem mestu sem se vedno stresel. . . . Gospod, moj bog! — Človeka siliti, da ugonobi sam svoje edino veselje na svetu! Ali sme to biti? Ali je to v redu? . . . Ah, to je bila čudna povest! In bila ni izmišljena — to je bilo nekaj posebnega pri vsej stvari; kajti so ljudje, katerih vse živ-

ljenje, ves svet obstoja v enem samem, čisto majhnem predmetu! . . . Na primer v psičku. In zakaj v psičku? Ker onega človeka nikdo drugi ne ljubi — pes pa ga ima rad. Brez vsake ljubezni človek ne more živeti; — saj zato ima dušo, da ljubi. . . . Mnogo različnih povesti mi je čitala. . . . Bila je ljubezniva gospa, in še danes se mi smili. . . . Ko bi nič ne bilo usojeno — bi je ne bil zapustil — razven, ko bi bila sama želela, ali ko bi bil njen mož izvedel o naj-nem razmerju. Tako dobra in prijazna je bila z mano. To se pravi, tega ne govorim zato, ker mi je mnogo podarila, tudi tako. . . . njeno srce je bilo dobro in nežno. . . . Poljube in drugo. . . . saj to je morala imeti — ženska je pač ženska — potem pa se je je navadno polastila čudežna tihota, tako lepa, globoka tihota. . . . Bilo je čudovito! In v takih trenutkih je bila resnično dober človek! Zrla mi je tako nenavadno v dušo, kot da čita v nji kakor v knjigi; in pripovedovati je znala potem, kakor mati. . . . Ali kakor ljubezniva, stara pestunja. . . . V takih trenutkih sem bil pred njo kakor petleten deček. . . . a zapustil sem jo vendar. . . . Kaj hočeš. . . . melanholija. . . . Nekaj me vabi in kliče, da se ne morem zopertstaviti. . . . Zbogom! sem rekel, milostna gospa, odpusti mi! — Zbogom, je dejala, Saša! In — pomisli, ta čudna ženska! — Zavihala mi je rokav do komolca in me vgriznila! Zakričal sem skoraj! Cel košček mesa mi je skoraj odgriznila, in tri tedne sem se moral zdraviti! Še sedaj se vidi brazgotina. . . .

Razgalil je svojo muskulozno, belo roko in pokazal mi je z dobrovoljno-žalostnim smehljajem brazgotino. Na koži lakti sem natančno razločil dva polukroga, katerih konca sta se skoraj dotikala. Ko-

tolaži: vsenemci slave njegovo državniško modrost. Kako lepo pišejo nemško-nacionalni in odkrito vsenemški listi: „Aehrenthal se je trudil od tistega trenutka, kar je zavzel svoje mesto na dunajskem Ballplatzu, da bi čim trdnjeje sklopil in zvezal sestrski državi Avstrijo in Nemčijo ter da bi ohranil med dunajsko in berlinsko zagranično politiko žive stike tudi z gojenjem prijateljskih zvez. Grof Aehrenthal ni nikoli pozabil, da je Avstrijo ustanovila in vzdržala nemška kultura, ki jo vzdržuje še danes. Grof Aehrenthal je s svojim dosedanjim delovanjem le v odlični meri dokazal svojo lojalnost...“ Lojalnost, hm, komu? Vsenemcem in nazadnje sedaj hripavemu Viljemu, ki je vsenemški polubog? Odkritosrčno dvomimo, so-li grofu Aehrenthalu ti dokazi ljubezni in nekoliko preodkritosrčne pohvale ljube baš v trenutku, ko je avstrijska nemška lojalnost in patriotizem globoko užaljen vsled Kramarjevega obiska v Petrogradu? Kajti koučno se utegnejo vendarle marsikomu tudi na Dunaju odpreti oči, da diktirajo našo zunajno politiko vsenemci, katerim naravno ne more biti do tega, da bi zavladali med Avstrijo in Rusijo prijaznejši odnošaji — v interesu obeh držav in pa svetovnega miru.

Politična kronika.

Državni zbor.

V včerajšnji seji se je po kratki debati izvršilo prvo čitanje rekrutnega zakona. Predloga se je odkazala brambnemu odseku, kateri se posvetuje danes o njej; jutri sprejme zbornica rekrutni kontingent v 2. in 3. čitanju, v pondeljek pa ga odobri gosposka zbornica, tako da se bodo nabori že lahko 1. marca proglasili. V začetku seje je povdarjal minister za dež. brambo, **Georgi**, da je v interesu vsega prebivalstva, ako se rekrutni zakon hiro reši, da se lahko nabori izvrše v določenem roku, to je od 1. marca do 30. aprila. Obljubil je tudi izjavo v odseku glede dvoletne vojaške službe. Nemški radikalec **Stransky** je dal izraza svoji in svojih somišljenikov nezadovoljnosti zaradi demisije ministra rojaka Schreinerja. Zahteval je, da se ta portfelj zopet odda. Očitil je vladi, da je Schreinerja žrtvovala na ljubo Slov. jedn. in nemškimi kršč. socijalcem. Sledujo trditve je imenom kršč. soc. zavrnil **Steiner**, češ, da nemški klerikalci niso ničesar vedeli o demisiji Schreinerjevi, a da se bodo tudi v bodoče zvesto držali nemške skupnosti. Koncem seje je utemeljeval Grafenauer svoj nujni predlog zaradi jezikovnih krivičnosti, ki se gode Slovincem pri železnicah in državnih uradih na Koroškem. Do glasovanja ni došlo.

Predlogov in interpelacij se je vložilo zelo veliko. Posl. **Hribar** in tt. so vložili predloga za podržavljenje J. ž. in za ustanovitev poštnega ravnateljstva v Ljubljani; isti poslanec je interpeliral zaradi konfiskacije Ciril Metodovih črnih narodnih kolekov. Posl. dr. **Rybař** je interpeliral zaradi stavbe justične palače v Trstu.

Parlamentarna komisija **Slovanske jednote** se je posvetovala včeraj o glasovanju glede rekrutnega zakona. Predlog češkega radikalca Baxe, naj se glasuje proti kontingentu, je parlamentarna ko-

misija z 8 proti 7 glasom odklonila in sprejela Šusteršičev predlog, da se da poslancem za glasovanje prosta roka. Slovanska jednota ne bo delala nobenih težav sprejetju rekrutnega kontingenta.

Mandat je odložil drž. posl. v Splitu, monsignore Fr. Bulić.

Oligarhija na Ogerskem zopet na krmilu — Te dni smo kratko poročali o velikem tam-tamu, s katerim se je ustanovila minulo soboto v Budimpešti nova vladna »delovna stranka«. Ob navnošni tisočglave množice je slavil Tisza v Budimpešti svoje vstajenje in se izigral kot rešitelj domovine isti Tisza, katerega so neodvisnjaki l. 1906 ob velikanskem triumfu vseh domoljubnih Madžarov politično ubili. Pa v soboto je vstal Tisza od mrtvih in kakor vse kaže, pride njegov sistem in pa 67-niki zopet na vlado. V kaki drugi državi bi bilo zaupanje v tako nagel preobrat skoraj neumevno, toda pri volilnem redu in še bolj volilni praksi na Ogerskem je kaj takega prav lahko mogoče. Madžarske volitve ne slovijo zastoj po celem svetu. Ako presodimo položaj na Ogerskem, kakor se kaže sedaj, je jedno takoj jasno: volilna reforma kakor jo je naznanilo svoj čas ministerstvo Fejervary je enkrat za vselej pokopana. Volilna reforma po Khuenovem ali pravzaprav po Tiszovem okusu mora dobiti toliko garancij, da bode vlada madžarske plemenitaške oligarhije, ki tlači ogrske Slovence že od l. 1867 sem, zopet nepobitno zavarovana. Govora Tiszov in Khuenov v volilni reformi pomenjata nagrobne govore pravični volilni reformi, ki bi dala Ogerski pravo lice in pomogla narodnim manjšinam, katere tvorijo v državi skupaj večino, do njihovih človeških in državljskih pravic.

Na Finskem so imeli minuli tedne volitve, katere so pomogle agrarcem in — socijalistom do zmage. Ustavne stranke, staro-mladofinci in pa takozvana švedska ljudska stranka, so zgubili zopet na uplivu in številu mandatov. Te očitajo tudi socijalistom in agrarcem, da so pomogli v deželni zbor povsem ne inteligentnim in neizobraženim ljudem. Tako je bila izvoljena v neulandskem okrožju (na Finskem imajo tudi ženske volilno pravico) nekdanja krčemska kuharica Mine Silapais, ki je dobila več glasov ko vsi ostali kandidati z izvoljenim drugim poslancem v okrožju baronom Wredejem skupaj. V Peterburgu ni vzbudilo ugodnega utisa, da so bile Rusom prijazne stranke znova poražene. V ministerskem svetu se vrše sedaj mnogobrojna posvetovanja o finskem vprašanju; nekateri ministri zahtevajo odkrito, naj se Finsko kar brez dovoljenja Fincev proti Rusiji. Stoljipin je za ustavno rešitev in je z zmernejšimi elementi vred mnenja, naj bi tudi Finlandija pošiljala svoje zastopnike v rusko durno istotako ko Sibirija in Kavkaz, in če država v državi. Tem potom bi se lažji dosegla inkorporacija. Eđinosti glede finskega vprašanja še torej ni nobene.

Drobne politične novice.

v Pruska volilna reforma. Komisija za reformo volilnega zakona v pruskem deželnem zboru je sklenila z 19 proti 9 glasom, da se imajo sicer volilni možje voliti tajno, volilni možje sami pa volijo v javnem glasovanju poslance.

Neednost med angleškimi liberalci glede korakov proti gosposki zbornici narašča. Ne le radikanci tudi škotski liberalci nasprotujejo reformi gosposke zbornice.

Povišanje carin za uvoz iz vseh držav, ki nimajo trgovinskega dogovora s Srbijo (torej tudi iz Avstro-Ogerske), je sklenila srbska skupščina. V trgovinsko-političnih beograjskih krogih sodijo,

da je storila skupščina ta zaključek samo zaradi tega, da bi imela ob priliki trgovinsk. dogovora z monarhijo v rokah neko kompenzacijo.

Za Schreinerjevega naslednika hočejo imeti nemški radikanci posl. Pacherja. Einspinner je pred kratkim izrazil v „Tagesp.“ željo, naj bi se vzel enkrat nemški minister rojak iz alpinskih dežel.

Obrtni svet je začel včeraj zborovati na Dunaju. Posvetovanje se suče okrog zakona za socialno zavarovanje.

v Dalai Lama, vrhovni poglavar budhističnih vernikov, je te dni pobegnil iz Tibeta v Indijo. Kitajci hočejo napraviti konec njegovi posvetni vladi v Tibetu in so poslali tje svoje čete, katere so budhističnega papeža preganjale noter do Indije.

Dnevna kronika.

a Žrtev volilnega boja je postal Mato pl. Huzjak, zagrebški meščan, ognjevit pristaš hrv.-srbske koalicije. Bil je kandidat združenega hrv. meščanstva v I. razredu. Neumorno je že skozi celi teden vodil agitacijo in sam agitiral. Včeraj se je počutil silno slabega. Šel je volit, nato pa v kopališče v parno kopelj. Tam ga je zadela kap in zdravniška pomoč je bila prepozna.

a Občinske volitve v Zagrebu so se včeraj pričele in je včeraj volil I. razred. Trije kandidati združenega opozicijskega meščanstva (dr. Vrbanič, A. Pilar, dr. Gaj) in 2 madžaroni (dr. Spevec in pl. Pisičić) so izvoljeni, za 4 mandate je potrebna nova volitev. To je za opozicijo lep uspeh, ker so v I. razredu dozdaj bili madžaroni absolutni gospodarji. Volilni boj je bil silovit. Vse stranke so privlekle zadnjega moža na volišče in še nikdar ni bila v Zagrebu pri nobenih volitvah taka udeležba. Celo ban Tomazič in oddelni predstojnik dr. Amruš sta prišla volit, seveda madžarone. V ilustracijo naj omenimo, da so dobili v tem razredu pri zadnjih volitvah l. 1906. madžaroni 225, opozicija pa komaj 98 glasov, včeraj pa opozicija najmanj 152 in največ 209 glasov, madžaroni pa najmanj 133 in največ 201 glas. To znači vsekakor velikanski napredek opozicijske misli v Zagrebu, če se pomisli, da v tem razredu volijo na eni strani meščani, ki plačajo najmanj po 1000 K direktnih davkov, poleg njih pa najvišji uradniki, sami stari v starem madžarskem duhu vzgojeni ljudje. — Danes voli II. vol. razred.

a „Slovenski Jug“ v Belemgradu. Belgrajski mestni obč. svet je sklenil temu društvu dati letno podporo 4200 dinarjev pod pogojem, da smejo v društveno čitalnico zahajati tudi nečlani.

Štajerske novice.

v Obstrukcija v štajerskem deželnem zboru. V dobro poučenih krogih se zatrjuje, da je namestnik grof Clary še vedno v zvezi z dež. odborikom Robičem in tudi z dr. Korošcem zaradi ustavljenja obstrukcije v štajerskem deželnem zboru. Posvetovanja pa se zavlačujejo in ne morejo priti do pravega rezultata, ker zahteva Clary, da bi Slovenci brez vsake koncesije opustili obstrukcijo. Vlada še vedno misli na povelikonočno zasedanje dež. zbora in zato bo poskusila na vsak način doseči sporazum v dež. zboru.

a Fehleisen in nemški ljudski svet. Vsakdo, ki je slišal ali čital o Doxatu in Fehleisen-u, moral se je pač čuditi, kako da nastavlja predsednik graškega nadsodišča po slovenskih krajih

novalov je pogledal brazgotino in smehljaje stresel glavo.

»Čudna ženska!« je ponovil. »Za spomin me je tako vgriznila.«

Slišal sem že večkrat take povesti. Vsak »bosopetec« je imel v svoji preteklosti kako trgovčovo ženo ali pa kakšno »gospo iz boljših krogov«, in skoraj pri vseh je ta trgovčeva žena ali odlična dama postala vsled obilnih variacij le fantom, združujoč v sebi največkrat nasprotujoče si fizične in psihološke lastnosti. Če je na primer danes črno-oka, hudobna in zavratna, je skoraj gotovo, da bo prihodnji teden v povesti istega individua plavooko, ljubeznivo in veselo bitje. Navadno pripoveduje bosopetec o nji v skeptično-zasmehljivem tonu, s celo množico zaničljivih podrobnosti.

Povest Konovalova pa ni vzbudila v meni nobenega dvoma, kakor vse jednake povesti, ki sem jih kedaj slišal. Bilo je v nji nekaj novega, polno novih, nikdar še slišanih detajlov — ono čitanje iz »knjižice« na primer in to, da je imenovala orjaškega Konovalova »otroka«...

Predstavljal sem si vitko, gibčno žensko telo, počivajoče v njegovem naročju, glavo naslonjeno na njegovih širokih prsih; — to je bila naravnost krasna slika in za to me je prepričala še bolj o resničnosti njegove povesti. In slednjič je bil oni mehki, topli in otožni ton, v katerem je pripovedoval svoje spomine na trgovčovo ženo, nekaj popolnoma novega, izključujočega: pravi bosopetec ne govori nikdar v takem tonu — niti o ženskah, niti o čem drugem, pokazati hoče vedno le to, da ni zanj na vsem

svetu predmeta ali osebe, čez katero bi se ne upal zabavljati.

»Zakaj pa molčiš? Misliš si pač, da sem lagal?« je vprašal Konovalov, in v njegovem glasu je bilo nekaj kakor skrb. Zleknil se je na vrece, držeč v eni roki čašico s čajem, z drugo gladeč si svojo brado. Njegove modre oči so me vprašale gledale, in gube na njegovem čelu so postale bolj vidljive. »Ne, le verjami!... Čemu naj bi lagal? Res je sicer, mi — vagabundi — pripovedujemo radi pravljice... In tako naj bi bilo drugače bratec? Človek, ki nima nič dobrega v svojem življenju, si izmisli v svoje lastno veselje rad kakšno lepo pravljico in jo potem pripoveduje, kot da bi jo bil sam doživel. S tem vsaj nikomur ne škoduje... Pripoveduje in slednjič verjame sam, da je bilo tako — in zato vedno rad pripoveduje... Mnogo jih sploh samo od tega živi... To se ne da izpremeniti. Jaz pa sem ti povedal resnico — bilo je v resnici vse tako. Kaj pa je nenavadnega pri tem? Gospa se je pač dolgočasila v svojem življenju, in ljudje, s katerimi je občevala, so bili tako — ničevi. Jaz sem bil seveda le kočijaž: ženski pa je to vseeno; za njo je kočijaž baš tako mož, kakor njegov gospodar ali kak častnik. V njenih očeh smo vsi samo možje... In vsi smo v njenih očeh nesramni lopovi, eden kakor drugi, kajti vsi iščemo pri njej isto in se trudimo, da kolikor mogoče poceni odidem, če smo dosegli svoje. Vzeli bi vse — to nam je celo čisto po sebi umljivo; dali pa bi — kolikor najmanj mogoče. Navadni človek je pri tem celo boljši: navadno še ni popolnoma izgubil sramu in je zato v teh stvareh bolj vesten —

neumen, pravijo gospodje. No, jaz sem navaden človek in ženske me prav dobro razumejo — takoj namreč izprevidijo, da jih nočem žaliti, to se pravi, da jih nočem — kako naj se izrazim? — ... nočem imeti za norca... da jih nočem zasramovati... Saj ženska tudi rada greši, a boji se najbolj poznejšega zaničevanja, zasramovanja... Mnogo sramežljivejša je kot moški. Mi dosežemo, kar smo hoteli od njih imeti in pripovedujemo vse drugimi, ne da bi se sramovali — če le mogoče javno: Gledajte vendar, kakšen človek sem, kako spretno sem ukanil to neumnico!... Ženska to ne more govoriti, kajti njej ne priznava tega nikdo za zaslugo, in baš oni, ki skrivoma največ greše, kriče največ čez žensko, katere pregreha je postala očitna. In celo najnižje podle ženske so bolj sramežljive kot moški...«

Poslušal sem in si mislil: ali je mogoče, da je ta človek sam sebi zvest, ko govori svoji zunanosti popolnoma nasprotujoče si stvari?

On pa je govoril dalje, zroč me s svojimi otroško-jasnimi očmi, in spravil me je s svojim pripovedovanjem v vedno večje začudenje. Poslušajoč ga, se mi je zdelo, da me obdaja gorka megla, osvežujoča mi srce, ki je bilo že dovolj umazano od blata življenja.

Polena v peči so dogorela, in svetli kup žerjave se je odbijal, tiho se tresoč, v rdečkastem svitu ob zamazani steni.

Skozi okno je zrl košček modrega neba v sobo in dve zvezdici sta žareli na njem. Ena, ki je bila nekoliko večja, je bleščala kakor smaragd, druga se je komaj videla... (Dale sledi)

jezikovnem oziru do cela nesposobne sodnike. Sedanji sodnik v Ljutomeru je bil pred nekaj leti v Slovenski Bistrici, od koder so ga morali prestaviti v Velikovec na Koroško, ker ni bil zmožen občeovati z ljudmi. Kar nakrat pa je postal sposoben za vsako mesto. Kako to? Fehleisen je postal med tem časom svak drž. poslanca Marckhl-a. Mi pribijemo to dejstvo brez vsake, ker pametnemu človeku nepotrebne opombe ter opozarjamo nanj občinstvo in d.ž. poslance.

d Politikujoči mariborski občinski svet. V sredini seji mariborskega obč. sveta je predlagal znani propali kandidat brijač Kral sledečo zanimivo resolucijo, katera se je enoglasno sprejela: „Občinski svet mesta Maribor izraža svoje najgloblje ogorčenje nad tem, da je c. kr. vlada proti izrecni volji nemškega naroda navzlic „brezobzirnim“ češkim izjavam v zadnjem času napravila Čehom z brco dr. Schreinerju dalekosežno darilo in je poplačala nemške usluge s črno nehvaležnostjo. Nemški poslanci naj smatrajo ta slučaj za casus belli (!) in naj izvajajo potrebne posledice.“ Pikantno je gotovo, da Schreinerja najbolj zagovarjajo koroški, štajerski in češki negati. Ker je nosil Schreiner v svoji mladosti čamaro in prepeval z velikim navdušenjem in prepričanjem „Hej Slovane“, so te simpatije umevne in odpustljive. Glede krivice, katero je naša — Slovanom tako prijazna vlada napravila, Nemcem s Schreinerjevim odpustom, se ne bomo več prerekali; zanimivo je le, da je dal baš cesar po ovinkih Schreinerju povelje, da se takoj spravi, in mariborski špisarji ovajajo vladarju Čehe, da bi vendar vladar uvidel, da takemu narodu ne sme žrtvovati ministrov Schreinerjevega kova! Spodještaj, nemškutarji ne slovijo zastonj zaradi svoje zabitosti po celem svetu.

d Vojna uprava in kmetijstvo. Na Dunaju je zboroval kmetijski svet in se posvetoval, kdo naj zalaga armado z živili, žitom in vinom. Kmetijski svet se poteguje za to, naj kupuje vojna uprava žito, moko, oves, seno, slamo naravnost od kmetovalcev. Vojna uprava se je udala. Sedaj je treba dobre organizacije kmetov, da bodo mogli zalagati armado z vsem. Kmetijski svet je tudi dal navodila, po katerih naj se gospodarske zadruge organizujejo, da bodo prevzele vsakovrstna zalaganja armade. Odsek je priznal prednost združnim gospodarskim zvezam. Kakor znano, so dosedaj zalagali armado večinoma židovski podjetniki, ki so seveda delali velike dobičke. Stara zahteva kmetov je torej prodrila, saj so poslanci in kmetijski organizatorji pri raznih prilikah od vlade to zahtevali.

a Podpora za celjski okraj. Namestnija je obvestila celjsko glavarstvo, da dobi celjski pol. okraj brez ekspoziture še 60 vagonov sena in 22 vagonov klajne slame. Seno se bo dobivalo po 4 K met. stot, slama pa po 2 K. Dalje dobi okraj še 29 met. stotov travniškega in 570 kg detelj-nega semena.

v Celjski inženir Roth in ljubljanski škof. V sredo se je vršila pred ljubljanskim sodiščem razprava proti škofu Jegliču, ki ga je tožil celjski inženir Roth po dr. Sernecu za plačilo 500 K. Stvar je sledeča: Škof je svoj čas potreboval posojila 400.000 K. Ker mu vsled prezadolženosti noben domači zavod ni hotel nič več dati, je po svojem gornjegrajskem oskrbniku naprosil inženirja Rotha, naj mu poišče na Dunaju človeka, ki bi mu spravil rečeno svoto. Obljubil mu je 500 K plačila. Roth se je res vozil na Dunaj in končno pri odvetniku dr. Bathu dosegel, da je škof dobil posojilo 400.000 K. Sedaj pa Jeglič nič ni hotel vedeti o kakem plačilu Rothu, zato ga je ta tožil. Po izpovedbah prič je bilo jasno, da bo škof izgubil, zato je njegov zastopnik dr. Pegan začel „glihati“ in ponujal najprej 100, potem 200, 300 K itd. Roth pa je rekel, da takemu umazancu, kakor je ljubljanski škof, ne odpusti niti vinarja, in sodišče je škofa obsodilo na plačilo 500 K z obrestmi vred in na plačilo vseh stroškov. Bo že zopet treba izdati kako „rdečo brošuro“, da bo kaj profita!

v Slovensko obrtno društvo v Celju je imelo včeraj pri „belem volu“ sestanek, na katerem se je razpravljalo o reklamnih vprašanjih. Živahno pozdravljamo oživljenje društvenega delovanja, katero se naj vedno lepše razvija. Cvetoča in dobro napredujoča slovenska obrt je glavni steber celjskega Slovenstva.

d Spodnještajerske železniške zadeve. Posl. Marckhl je posredoval v železniškem ministerstvu za zboljšanje železniških zvez s konjiško želez-

nico in pa Celja z Gradcem. — Ob tej priliki, bi prosili naše državne poslance, naj bi dosegli izboljšanje zvez na savinski železnici v tem pravcu, da bi se upeljal vsaj lokalni vlak Celje—Velenje, ki bi odhajal iz Celja zvečer ob 10. ali 11. uri. S tem bi bilo mnogostranskim željam zelo ustrezno.

d Shod uradnikov Južne železnice dne 20. t. m. v Zidanemmostu je bil prav zanimiv. Obiskan je bil jako številno. Prišel je tudi predsednik „Društva jugoslovanskih železniških uradnikov“ Zorec. Razpravljalo se je o razmerah jugoslovanskih železniških uradnikov in prišlo je do razvnete debate med soc. demokratičnim uradnikom iz Pragerskega Kitekom, ki je zagovarjal vstop v socialno-demokratično organizacijo, in med predsednikom „D. j. ž. u.“ Zorcem. Shod je pritrdil izvajanjem Zorca in sklenil, da se v najkrajšem času osnuje na Zidanemmostu podružnica „D. j. ž. u.“

v Nepotrebno sumničenje g. dr. Kukovca ponavlja za „Stražo“ tudi „Slov. Gosp.“. Ali je to za klerikalce tudi sstrankarsko-taktičnega stališča pametno, o tem bi se dalo govoriti. Mi se v korist dobri stvari za sedaj ne spuščamo v daljšo polemiko; ako pa klerikalci ne bodo mirovali, utegnejo — marsikaj slišati.

d Stanarina se bode zvišala častnikom prav izdatno s 1. jan. 1911. Doslej je bilo za odmerjenje stanarine 10 razredov; odslej bodo samo trije in sicer 1. Dunaj, 2. Budimpešta, 3. provin-cija. Zvišanje stanarine se bode nvedlo za vse garnizije in sicer prav posebno od 11. do 9. činovnega razreda.

a Prof. Zelenik umrl. Iz Ptuja nam brzojavljajo: Danes je tu umrl prof. Zelenik. Pogreb se vrši v nedeljo ob 1. uri popoldne.

d Umrla je v ptujski bolnišnici ona 11 letna solarica od Sv. Lovrenca v Slovenskih goricah, o kateri smo poročali, da se ji je v šoli pri peči vnela obleka.

d Plazovi v vinogradih. Iz Kapele pri Zg. Radgoni poročajo ljublj. „Slogi“, da so napravili po vinogradih plazovi v preteklem tednu vsled silnega deževja velikansko škodo.

a Občekoristne stavbe in stanovanjske zadruge nameravajo osnovati v Ptuju, Fehringu in Neizu. Začetkom marca se vrše tozadevna posvetovanja.

d Srebrni zaslužni križec s krono je dobil od cesarja kot darilo za rešitev življenja narednik Ivan Kosi v Ptuju. V sredo mu ga je major Appel slovesno izročil.

d „Dramatično društvo“ v Mariboru priredi v nedeljo 27. t. m. v Narodnem domu g. inženirju Turnšek, svojemu marljivemu odborniku, povodom odhoda iz Maribora, odhodnico. Vabijo se vsa mariborska narodna društva.

d Iz Maribora. Jareninski nadučitelj Breznik je včeraj 24. febr. v neki gostilni silne zabavljaj čez Slovence in klet njihov jezik. Pravil je, da lahko dokaže, da izhaja slovenski jezik iz germanskega in to se baže vidi v „Očenašu“. Se ne ve, ali ima ta človek mehke možgane?

Zahvala. Mariborski učiteljsčniki, ki so uprizorili 13. tm. v Ptuju „Divjega lovca“, izrekajo tem potom velečislani obitelji Kavklerjevi in sploh vsem gospicam — sodelovalkam najiskrenejšo in najsrčnejšo zahvalo. Istotako se zahvaljujejo slavni „Posojilnici“ za velikodušen dar — in slednjič sploh vsem tistim, ki so na ta ali oni način pripomogli, da je uprizoritev tako sijajno uspela.

v Drobne novice. Umrl je v Sp. Sv. Kungoti obč. tajnik Anton Verbač. Bil je zagrizen nemškutar, dasi rojen Slovenec. V Nadbišecu v Slov. gor. je umrl 68 letni trgovec Jernej Rojs. — Iz Kozjega poroča „Sl. G.“ da je tamošnja obrtna zadruga razposlala za občni zbor nemška vabila in da bodo dosedanega načelnika, ki je posilil-nemec, vrgli pri volitvah, ki se vrše dne 27. febr.

v Podružnica „Südmarke“ za Pesnico in Jarenino ima po časniških naznanilih 27. febr. pri Hötzlu na Pesnici svoj občni zbor. Treba bi si bilo enkrat „Nemce“ v tej podružnici temeljito ogledati. Na Pesnici in v neposredni okolici spi vse narodno življenje, dasi je nevarnost za popolno ponemčenje kraja zelo velika.

v Zanimiva stava. Neki Jurij Wolf v Gradcu se je šel staviti za 2000 kron, da se bode peljal s kolesom iz Gradca v London in nazaj in sicer brez denarja. Živel se bode s prodajo razglednic. Wolf misli, da bode rabil za svojo vožnjo dva meseca.

a Razsodišče za pokojninsko zavarovanje v Gradcu. Na mesto umrlega podpredsednika dež. sodišča dr. Avg. bar pl. Odelga je bil z naslovom in značajem dvornega svetnika odlikovani podpredsednik dež. sodišča v Gradcu Maks Marocutti imenovan podpredsednikom razsodišča za pokojninsko zavarovanje v Gradcu.

v Žilvinske kuge imajo: svinjsko kugo v Št. Petru v Sav. dol., v Št. Janžu na dr. p. in Pacinjah; rdečico pri svinjah v Škofji vasi pri Celju, v Sv. Duhu pri Konjicah, v Bukovcih in Peklu v mariborskem okraju in v Janežovcih v ptujskem okraju.

Druge slov. dežele.

Sežgati je hotel svojo ženo mizar Karl Zobec v Trstu, ki je sploh z ženo strašno surovo postopoval in jo pretepaval brez vzroka. Že lani jo je hotel politi s petrolejem in jo zažgati, sedaj pa ji je zopet žugal, da jo polije z bencinom in zažge.

a Slovanski gospodarski kongres se vrši 23. in 24. avg. v Ljubljani.

a Ljubljanski škof Bonaventura je v zadnji številki „Škofjskega Lista“ naznanil, da pripravlja še tri nove knjižice (1. Starišem, 2. Dekletom in 3. Mladenicem), v katerih bo zopet obravnaval — šesto božjo zapoved. Govoril bo zopet „iz izkušenj po deželi“! E pour si muove!

a Društvo tiskarjev na Kranjskem ima svoj občni zbor dne 5. maja t. l.

a Klerikalno časopisje molči kakor grob o novici, ki so jo prinesli napredni listi, da se je goriški slovenski (?) klerikalni deželni poslanec in dež. odbornik dr. Stepančič udeležil zborovanja laške „Lege“ v Gorici. Tudi dr. Stepančič sam molči. Ali ni prizadeta tudi njegova osebna čast? Ali imate že res tako trde kože kot sloni?

a „Slovenec“ — še molči. Kako politično brezsrarni ljudje so klerikalci, kaže dejstvo, da „Slovenec“ še vedno ne najde povoda opravičiti narodni škandal, da so klerikalni svetniki kranjske trgovsko-obrtne zbornice glasovali za Nemca in protestanta proti slov. naprednjaku, — ampak še na ta račun zbija neslane šale. Gospodje pride čas, ko vas bo minil ta — obešeniški humor!

a Precejšnjo potenco lažnjivosti mora imeti človek, ki bi se hotel meriti z ljubljanskim „Slovencem“. V včerajšnji številki poroča ta globoko pod nivojem politične poštenosti stoječi list med drugim o obč. volitvah v Zagrebu ter pravi: „Koalicijonaši in Mile Starčevićeva stranka bo glasovala s Khuenovci!“ Dejstvo pa je, da je oporbeno meščanstvo postavilo svoje in madžaroni (Khuenovci) zopet svoje kandidate in da je bil med obema strankama ljut boj. „Slovenčev“ poročilo prepuščamo presoji poštene javnosti!

a Plemstvo je dobil o priliki vstopa v pokoj predstojnik pristaniškega in pomorsko-zdravstvenega kapitanata v Trstu Aleksander Milinković.

a Ujeti defraudant. Pred prilično dvema leti je izginil iz Gorice ravnatelj zavoda banca polare v Gorici, katero je z defraudacijo 2 milijonov spravil v konkurz. Bil je v neki napoljski tovarni zaposlen kot inženir. Včeraj so ga v Korfu aretirali.

Po svetu.

a Reka, ki bljuje ogenj, je Nisa na iztočnem Nemškem. Že nekaj dni se pojavljajo čudni dogodki na tej reki. Iz sredine struge so namreč začeli skakati plamenčki, ki so popuhteli z malimi detonacijami, pri tem se je pa razvijal precej močen dim, ki se je vlačil nad vodo. Eksplzije so se vršile v malih presledkih druga za drugo, dokler ni zopet nastopil daljši odmor. O vzrokih tega pojava si nasprotujejo mnenja učenjakov. Da se ta gre za izpuhtevajoči svetilni plin, je seveda izključeno, ker cevi niso napeljane pod vodo, ampak so položene poleg mosta. Bolj verjetno je, da imamo opraviti s takozvanim močvirnim plinom.

a Nova ženska moda na Angleškem. Angleške dame so se vrgle na novo modo. Po obedu kade z dolgih japonskih pip, takozvanih „kiserjev“, ki so cele s kovin in imajo samo tako velike glavice, da jih sprazni že 6 ali 7 „dimov“. Ako je ta moda prehod k znanim angleškim mornarskim „fajfcam“ — potem postanejo Angležinje v resnici popolnoma enakopravne z močnejšim spolom.

a Žena — višji režiser. V kraljevskem narodnem gledališču mesta Jassy na Rumunskem je bila imenovana za višjega režiserja igralka Agata Barsecu. Prvi slučaj, da je prevzela kaka ženska enako službo.

a Snežni plaz na Islandu. V Hjelssdaalu na Islandskem v Isafjordu je močen snežen plaz odnesel dve koči in zasul 23 ljudi, ki so ostali v snegu.

v Raca, ki umre same ljubezni, tega še gotovo ni nikdo slišal. In vendar! Kako, bi tudi ne, saj je ljubezen nevarna sila za živali in ljudi. V „Terre vandoise“ se pripoveduje, da so vzeli nekemu račaku pet njegovih žen in jih zaklali na čast došlih gostov. In kaj je storil račak? Neverojetno je, saj je raca vendar posebejljena praktičnost, treznost in smotrenost: račak je več dni zapored iskal po dvorišču svoje družice, a ko jih ni mogel nikjer najti, se je vdal v usodo in je hotel umreti. Četrty dan se je vsedel v kot v travo, začutil je še enkrat grozno praznino srca in je — umrl. Ko so pogledali, zakaj bi neki bil poginil, so našli, da je tudi — želodec prazen.

V Zakon proti velikim ženskim klobukom. V zbornici v Marylandu (Združene države v Sev. Ameriki) je vlada pravkar vložila zakonski načrt, kateri je vzbudil v tamošnjih ženskih krogih nemalo ogorčenje. Glasom tega načrta ima biti vsaka dama, ki se pokaže javno s klobukom, širjim ko 3 decm kaznovana od 40—100 kron. Zakon je bil zaradi tega vložen, ker so začele nositi marylandske dame take klobuke, da so ovirale svobodno pasažo in oškodovale obrtnike s tem, da so zakrivalo izložbena okna. Marylandske dame hočejo javno demonstrirati, ako bode zakon sprejet. Kako se bode godilo ubogim poslancem doma, o tem molčijo poročila.

V Ruski car je opustil svoje skrivanje po petrograjskih palačah in hodi že dalje časa večkrat v mesto brez vsakega večjega spremstva. V ponedeljek so ga spoznali na Nevskem prospektu, kjer se je sprehajal v uniformi huzarskega polkovnika in šel v veselem pogovoru s svojim pobočnikom v neko rokovičarsko trgovino.

V Neuspeh hipnotizerja. Neki tehnik je v Monakovem hipnotiziral neke v družbi se nahajajočo gospodično, kar se mu je hitro posrečilo. Osupnjena je pa postala družba, ko je ni mogel zopet osvestiti. Morali so toraj poslati po zdravnike, ki so jo na kliniki komaj spravili k zavesti, tako, da je ona pač pri sebi, da pa še pogosto pada v nezavest. — Tehnika so zaprli, a sedaj zopet izpustili.

V Ubil brata in staršice. Iz Kolina na Nemškem poročajo strašno grozodejstvo. V Oldenburgu je pomožni delavec Dinker ubil svojega očeta, svojo mater in svojega starejšega brata s sekuro in celo, kakor sam prizna, popolnoma brez vzroka. Policija ga je mislila zapreti radi kraje in v hipni zblaznelosti je najbrže izvršil zločin.

V Ostanke ladje „General Chanzy“ so videli mornarji na dnu neke plitvine. Ladja je razdejana v več delov. Del zadnjega krova, krmilo in ostanke stroja je baje možno videti šest metrov pod gladino morja.

a Zeppelin na severni tečaj. Iz Tromsoea poročajo, da je Zeppelinova ekspedicijska najela parnik „Foenix“ za svoje namene, da preišče razmere na otočju Spitzbergen. Parnik bode pa še le odplul 10. julija.

Iz sodne dvorane.

Sulferajnski blagoslov. Danes si pred celjskim sodiščem lahko slišal poglavje, ki razodeva lepo stran nemške kulture in kaže blagodejno ljubav, ki grli Slovence in jih tišči v svoje nikdar dosti polne vrste. Zagovarjati bi se bil moral učitelj nekdanji „Čmerek“ iz Štor, ker je z brezmejnimi zapiranjem učencev in s pretepanjem hotel ovekovečiti svoje nemško delo in zasejati med Slovence nemško seme. Nastopil je salonsko opravljen in tiho, boječe, kot bi hotel svoje rojstvo in poreklo sproti utajiti, je narekoval generalije: Franz Tschmerescheg, geboren 15. Oktober 1876 in Rohitsch-Sanerbrunn, katholisch, ledig, Oberlehrer an der Schulvereinsanstalt in Store. Gehalt 125 (?) Kronen. Oče in mati se zoveta Simon in Urša, poslednja je bila rojena Prahova. Svoje pedagogike se je naučil v mariborskem učiteljskem in jo je že gotovo praktical v Konjicah, kjer je bil potem radi žaljenja na časti globljen na 20 K. Sedaj je pristojen na Teharje, občino svojega blagega delovanja.

Sodi dr. Watzulik, tožitelj je dr. Zabukovšek, a zagovornik je dr. Zangger.

Tožba pravi, da je učitelj večkrat tepel osemletnega Pavla Supanca, ker ne razume nemški in pri poduku nič ne zna. Udaril je 18. februarja ubogega šolarja petkrat s prst debelo šibo s tako silo po glavi, da mu je ostalo na levem licu troje vidnih dolgih znakov, male brazgotine, ki so še vedno rdeče. Videti so, kakor posledice ponesrečenega dvoboja. Poškodbe je takoj drugi dan preiskal dr. Schwab in izdal svoje izvestilo. Da je bil Supanc tepen, potrjuje priča in sošolec Jurij Gaberšek, ki je sedel za njim. Pedagog Tschmerescheg pravi, da ni nervozen in da tudi ni treba, da bi ga otroci razumeli. To je tudi nemogoče, ker je dobra polovica slovenskih otrok. On uporablja baje samo 4—5 milimetrov debelo šibico, da kakega nepazljivca „okrcne“ včasih po prstih. Trdi, da je Supanc omejen in da ne more slediti ponku. Slednjič taji, da bi ga sploh bil tepel. Sicer pa obžaluje, da nima družega sredstva, kakor da pridrži deco po šoli. (Sodnik dr. Watzulik med obćim smehom izjavi, da tudi on samo zapira.) —

Priča Jurij Gaberšek je v 12. letu in sedi že 6 let v prvem razredu. Trdi odločno, da je učitelj

oziroma „ta“ (učenec se malomarno napol okrene) tepel tovariša. Čmerek pa vse odločno taji in zanika, da bi pazljivi otroci ne mogli v Štorah izhajati. Navaja primer, da so imeli nekateri na Teharju prej več nepovoljnih redov, kakor potem na Štorah. Ko sodnik vpraša katerega šolarjev kaj več o udarcih, pa začne jokati, da sam slednjič brez pomoči vzdihne: „Ne vem, so li še otroci vedno pod utisom udarcev?“ Dognati se še ni moglo danes nič končnega, le to je rekel dr. Watzulik, ki je bil zelo objektiv: „No, gospod nadučitelj, če je to od Vas, je pa zelo močno!“. Dr. Zangger predlaga na Čmerekovo voljo, naj se zaslišijo še nekateri učenci. Imenuje jih imenoma, a samo izbrane. Potrebno je še tudi mnenje izvedencev in treba je videti tudi ono 4—5 milimetrov debelo šibico, ki se je tako nesrečno popeljale z glave po obrazu, da je dečka močno ranila. Sodnik je Čmereku šaljivo pripomnil, da naj ne prinese kake druge šibe na obravnavo, ki se bode vršila negotov čas — Za danes omenimo le toliko, da je zelo pojmjljiva Čmerekova izjava, da otrokom ni treba nemški razumeti, saj je še on kot vzgojitelj s silo nekaj mogel, da ga naš poročevalec iz prva niti prav razumeti ni mogel. Dobro bi bilo, ko bi še nekoliko let bil ostal Slovenec! Nadalje smo dosedaj ves čas mislili, da šulferajn svoje ljudi zelo dobro plačuje, a če ima možak Čmerek res samo 125 kron plače kot nadučitelj, potem smo res v dobi, ko ljudje odpadajo in se vdinjavajo za same — ideale. Daj nam še takih šol in učiteljev, ljubi šulferajn, in pomagano nam bo!

Najnovejša brzojavna in telefonična poročila.

DRŽAVNI ZBOR.

Dunaj, 25. februarja: Brambni odsek v držav. zboru se posvetuje o rekrutnem kontingentu.

STANJE DR. LUEGERJA.

Dunaj, 25. februarja: Župan je prebil noč razmeroma dobro in spal z nekaterimi presledki. Njegovo stanje se ni poslabšalo, prej nekoliko zboljšalo. Injekcija je imela dobre posledice, žila bije po opoldanskemu bulletinu skoraj normalno.

NESOGLASJA V NOVI OGERSKI VLADI?

Budimpešta, 25. februarja: Glasila neodvisnikov vedo poročati o nesoglasju v novem ogerskem ministertvu, kjer da so združeni prerazlični elementi. »Egyertetes« poroča, da se vrši danes konferenca med Khuenom in Tiszom zaradi volilne reforme. Jutri se vrši namreč seja organizacijskega odseka za strankin program in Khuen bi rad, da bi vsaj zaradi dekoruma sprejel v program načelo splošne in enake volilne pravice; Tisza pa se dosledno svojim načelom brani tudi proti temu.

NEMIRI NA BULGARSKO-TURŠKI MEJI.

Carigrad, 25. februarja: V noči med sredo in četrtkom so po poročilih turških listov Bulgari znova začeli streljati na turško obmejno postajo Tamraš in so ogenj še-le včeraj zjutraj ustavili. Turki so imeli jednega mrtvega in dva ranjena. Sestavila se je mešana komisija za preiskavo mejnih preprirov.

BULGARSKI KRALJ V PETROGRADU.

Petrograd, 25. februarja: Ruski car je priredil na čast bulgarski kraljevi dvojici svečano pojedino, na kateri je napil bulgarskemu carju, češ, da ga s posebnim veseljem pozdravlja v Petrogradu. Povdarjal je, da je dosega neodvisnosti znamenit dogodek za mlado slovansko državo. Želi, da bi se stare zgodovinske vezi prijateljstva in bratstva še bolj utrdile. — Bulgarski car je enako pristržno odgovoril in se zahvalil za slovesen sprejem.

GROF AEHRENTHAL NA POTOVANJU.

Berolin, 25. februarja: Grof Aehrenthal se je podal včeraj po trodnevnem obisku v Monakovo, kjer ostane dva dni. Tam ga bo odlikoval vladajoči princ Luitpold z visokim bavarskim redom. Govorilo se bode tudi o vprašanjih plovbe po avstrijsko-bavarskih mejnih rekah (Inn).

NEMIRI V FILADELFIJI. GROZNA EKSPLOZIJA.

Pariz, 25. februarja: N. J. Herald poroča iz Filadelfije, da so stavkajoči uslužbenci cestnih železnic razstrelili z dinamitom skladišče cestnih železnic. 800 vozov je razbitih, 3 osebe ubite, 91 težko in čez 1000 lahko ranjenih. Ranjenih je tudi 40 policajev. Zaprli so 1.500 oseb. Promet in trgovsko življenje v celem mestu počivata.

ZAHTEVE IRCEV.

London, 25. februarja: »Freemans Journal«, glasilo irskih nacionalistov, priobčuje članek, v katerem grozi sedanji vladi z najostrejšo opozicijo, ako ne vložijo obljubljenih zakonskih predlogov proti omejitvi upliva lordske zbornice, ki je največja sovražnica irskih narodnih zahtev.

»Pedpornemu društvu za slov. visokošolce na Dunaju« so dalje poslali sledeči p. n. dobrotniki: 175 K: darovale dame slov. akad. plesa 5. febr. v Ljubljani; po 100 K: klub naprednih slov. dijakov v Celju, posojilnica v Celju in v Mariboru; po 50 K: sl. županstvo v Zagorju in neimenovani v Ljubljani; 40.22 K: nabral g. dr. J. Červený, Cerknica; 30 K: sl. županstvo Litija; po 20 K: dr. Janko Babnik, c. kr. dv. svetnik, Dunaj, Martin Colarič, Ljubljana,

Ant. Delles, c. kr. rav. pom. urada, Trst. Fran Dolenc, Stara Loka, Martin Jurkovič, dekan, Ljutomer, Fran Majdič, Jarše, dr. Iv. Pekelj, dež. sod. svetnik v p., Dunaj, ga. Seidl, Novomesto, Al. Vodnik, Ljubljana, dr. Drag. Treo, odvetnik, Gorica, Mestna blagajna v Idriji, Posojilnica v Slov. Bistrici in v Trebnjem; 16 K: Ig. Gruntar, c. kr. notar, Ribnica; 15 K: Fran Kadunec, prof. na drž. višji realki, Banjaluka; 12 K: Iv. Vrhovnik, trnovski župnik, Ljubljana; po 10 K: dr. Janko Benedik, Bled, dr. Fr. Göstl, vod. dež. blazn., Studenec, And Jakil, tovarnar, Rupa, dr. Jos. Jelenc, Dunaj, dr. Fr. Kos, c. kr. profesor, Gorica, dr. Otmar Krajec, Ljubljana, dr. Vekoslav Kukovec, odvetnik, Celje, R. Marenčič, trgovec, Kranj, Fr. Matejčič, c. kr. dež. šol. nadzornik, Trst, Martin Ogorevc, Konjice, Tomo Pavšlar, Kranj, Anton Peterlin, c. kr. profesor, Ljubljana, Iv. Petrič, c. kr. inž., Dunaj, dr. Ant. Povšič, c. kr. dvor. svetnik, Trst, dr. Alb. Poznik, c. kr. notar, Novomesto, Ant. Reich, c. kr. rav., Ljubljana, dr. Ivo Reja, zdravnik, Komen, Fr. Roblek, drž. posl., Zalec, dr. Fr. Rosina, Maribor, Jos. Rotner, c. kr. sodni svetnik, Vransko, dr. Matija Schirmmaul, Rajhenburg, Ferd. Seidl, Gorica, dr. Gvid. Srebre, Brežice, K. Savnik, Kranj, Iv. Šepic, Konjice, Iv. Škarja, dež. tajnik, Ljubljana, M. A. Ternovec, c. kr. dvor. svet. v p., Trst, Ant. Trevn, Jesenice, dr. Pavel Turner, Maribor, Ivan Valenčič, Trnovo in sl. županstvo Poljana nad Škofjo Loko; 8 K: M. Mladič, Dunaj; po 6 kron: dr. Gasparin, c. kr. prof., Dunaj, Alojzij Huth, c. kr. fin. kom., Radovljica, dr. Karl Pamer, c. kr. dvor. svetnik, v p., Gradec in Peter Zink, c. kr. sodnik, Volosko; po 5 K: Karol Barbarič, Novomesto, Dr. Alojzij Brenčič, odvetnik, Celje, dr. Ant. Brušen, odvetnik, Ptuj, dr. Jož. Debevec, c. kr. prof., Kranj, dr. Ant. Furlan, c. kr. sodnik, Brdo, dr. Jos. Globevnik, odvetnik, Novomesto, dr. Fr. Horvat, c. kr. notar, Brežice, Jakob Kogej, c. kr. notar, Postojna, Rud. Kokalj, Kranj, Lavrenčič & Domčeti, Gorica, Luka Lavtar, c. kr. prof. Maribor, Iv. Lieskounig, rav. v p., Gradec, Matija Marinček, c. kr. notar, Tržič, Fr. Martelanc, c. kr. okr. živ. zdr., Tolmin, Fr. Pahernik, veleposestnik, Vuhred, dr. Vi. Pertot, Dunaj, And. Podhostnik, župnik na Rečici ob Savinji, Henrik Schreiner, c. kr. rav., Maribor, Josip Sitter, c. kr. sod. svetnik, Brežice, Otmar Skale, c. kr. okr. živinozdravnik, Novomesto, dr. Jak. Sket, c. kr. vladni svetnik, Celovec, Anton Skok, Domžale, Anton Svetina, c. kr. notar, Pliberk, Iv. Tomažević, rav. v p., Dunaj, Evg. pl. Truhovič, Velika Loka pri Trebnjem, Iv. Vidmar, c. kr. pošt. viš. upr., Pulj, Ivan Vončina, mag. rav., Ljubljana, Norbert Zanier, št. Pavel v Sav. Dol., Fr. Žagar, Barkovlje, dr. Ant. Žizek, Ormož; po 4 K: Jam. Klemenčič, višji poštni kontrolor, Ljubljana, Fr. Košmelj, Železniki, dr. Fr. Perne, Kranj in Lavoslav Schwentner, Ljubljana; po 3 K: Fr. Nemec, Nabrežina, Ant. Nežič, dekan, Čepič, Jož. Reisner, c. kr. profesor, Ljubljana, dr. Jož. Tomišček, Ljubljana, Vlad. Vojska, Gradec, Mar. Windischer, Kranj; po 2 K: Fr. Cerar, Domžale, Iv. Engelsberger, Tržič, Jos. Farkaš, št. Juri ob Ščavnici, L. Fürsager, Radovljica, Jos. Hafner, Škofja Loka, Fr. Heric, Praga, Fr. Ks. Jelovčan, Gorenja vas, dr. Fr. Kogoj, Jesenice, Iv. Krulec, Ljubljana, St. Lapajne, Ljubljana, Fr. Omanov, Železniki, Fr. Omersa, Kranj, dr. Josip Pavlin, Gorica, Ant. Petriček, Zalec, Mart. Schuster, Mozirje in dr. Fr. Vončina, Krško; po 1 K: dr. Dem. in Rajko Polak v Tržiču. — Odbor se iskreno zahvaljuje p. n. dobrotnikom in prosi novih podpor. Darove sprejema blagajnik Ivan Luzar, nadrevident juž. žel. v p., Dunaj III/3, Reiserstrasse 27.

Tržne cene.

24. februarja.

Dunaj: Tendence medla, koruza, rž in oves so bili za 5 vin cenejši, ječmen nespremenjen. — Danes ni došlo do nobenega večjega prometa.

Budimpešta. Svinjad: ogrske stare, težke 154 do 156 v. mlade težke 162 do 164 vin., mlade, srednje 164 do 167 v, mlade, lahke 168—172 vin. Zaloga 23.990 komadov. Prignano 666 komadov, odgnano 124. Ostalo torej 24.532 komadov. Tendence mirna.

Budimpešta. Pšenica za april K 13'89 pšenica za maj K 13'61, pšenica za oktober K 11'41, rž za april 9'36, rž za oktober K 8'41, oves za april 7'42, oves za oktober K —, koruza za maj 6'49, ogrščica za avgust —. Pšenice se zmerno ponuja in kupuje. Tendence medla, promet 6000 stotov, pšenica v efektivu za 10 v cenejša, oves se drži, ostalo mirno, termi so kazali medlo tendenco. Vreme lepo.

Sladkor. Trst. — Centrifugal Pilés prompt K 39do K 40³/₈ za pozneje 39 do 40³/₈. Tendence: trdna.

Sladkor. Praga. Surovi sladkor prompt K 39'20, nova kampanja kron 26'30. — Tendence mirna. Vreme: na dež.

Budimpešta: mast svinjska K 182 — namizna slanina 157 —.

Več lepih stanovanj

s 3 do 5 sob in postranskimi prostori je oddati takoj ali pozneje v hiši št. 11 na Ringu nasproti pošte v Celju. 140 3-1

Pojasnila daje upravitelj gosp. **Franjo Jošt**.